

De nieuwe klimaatgeneratie: twee nieuwe stemmen aan het woord

Wie had dat kunnen denken een half jaar geleden: dat jongeren, zelfs tieners, het klimaat zo op de maatschappelijke en politieke agenda zouden kunnen zetten. Ondertussen kent iedereen Anuna De Wever, lezen we heel wat interviews met haar. Maar zij is natuurlijk niet alleen, ook andere jongeren nemen opmerkelijke initiatieven. Zo interviewden we Bo Van Hoorickx, die als dertienjarige (!) het woord nam op de klimaatbetoging van 2 december in Brussel. Verder een interview met en een opiniestuk van Mariyam Safi, een van de initiatiefneemsters van StudentsForClimate, die zich snel schaarden achter #YouthForClimate. Want deze slimme jongeren willen met één stem spreken.

'Onze klimaatminister moet niet verder doen, ze moet meer doen!'

Een interview met Bo Van Hoorickx

Bo is nog maar dertien maar weet van wanten. Ze woont in Merelbeke en zit in het tweede middelbaar op het Popelin Lyceum. Veel vragen stellen hoeft niet, ze vertelt honderd uit.

Van zolang ik me kan herinneren ben ik met natuur bezig. Ik herinner me mezelf als klein natuurmeisje, iemand die zot was van vlinders, bloemen en planten. Ik heb nog filmpjes waarop ik een terrarium heb gemaakt met sprinkhanen erin als ik misschien vier jaar was.

Toen was ik me nog niet zo bewust van klimaat, rond het zesde jaar lagere school, eerste middelbaar is dat beginnen komen. Heeft mijn mama me daar ook meer over bijgeleerd. Dat kwam dan ook vaker aan de keukentafel aan bod zodat ik ook steeds meer bijleerde.

Op een bepaald ogenblik hebben mijn mama en haar vriendin Johanna besloten om een klimaatactie op te zetten. Die vriendin deed al elke zondag 'Zondag Klimaatdag' in Gent maar dat haalde niet zoveel uit. En dan hebben ze samen gezeten, ook met mij erbij, en hebben we besloten om een klimaatmars van Gent naar Brussel te organiseren. Tijdens de voorbereiding van die klimaatmars kregen wij bijvoorbeeld advies van Pieter Boussemare, en tijdens de klimaatmars zelf heb ik ook veel bijgeleerd. Die klimaatmars, toen waren we met een veertigtal jongeren. Dat is heel klein begonnen, met een kerngroepje, en iedereen heeft anderen aangesproken. Ook veel scholieren van de Gentse Steinerschool zijn meegeweest, vooral tussen dertien en zestien jaar.

Wij zijn van Gent naar Brussel gestapt en op maandag 8 oktober toegekomen, na een driedaagse voettocht. We hebben zo'n tachtig kilometer gestapt om politici te vragen om meer te doen voor het klimaat. Verschillende groepjes hebben een andere politicus gesproken. Zo heeft een groepje een ontmoeting

gehad met minister Joke Schauvliege, die dertig minuten te laat is gekomen, dan een kwartier met de pers heeft gesproken en dan eigenlijk maar een kwartier met de jongeren. Een ander groepje heeft europarlementslid Bart Staes ontmoet. Ik ben bij Brigitte Grauwels geweest en heb daar wel een goed gevoel aan overgehouden.

Het is duidelijk iets van verschillende generaties en de keukentafel is de plaats in huis waar de zaken worden besproken en doorgegeven. In feite gaat het over vier generaties, niet alleen de grootouders, maar ook Bo's overgrootouders zijn heel milieubewust. Als oorlogsgeneratie leven ze nog altijd heel sober. Bo doet met volle overtuiging mee aan de betogingen op donderdag.

De leerkrachten op school steunen me volledig, het is ook een school die redelijk klimaatbewust is, de directeur staat daar volledig achter. De meeste van mijn vriendinnen gaan echter niet mee omdat ze niet mogen van hun ouders. Op de acties zie je meer meisjes dan jongens, meisjes zijn precies bewuster, denken precies sneller aan hun toekomst.

Ik heb op RisefortheClimate ook al gesproken met Jean-Pascal Van Ypersele, had toen vragen voorbereid als een soort journalist. Hij heeft dan uitgelegd wat mij te wachten staat en wat ik kan doen. Hij had een klein schoentje mee van een baby'tje, dat had hij blijkbaar gekregen van ouders en het had een grote symbolische waarde voor hem; ze hebben gevraagd dat hij zou proberen mensen te overtuigen om aan de toekomst van hun kindje te werken.

Ze hebben gevraagd dat hij zou proberen mensen te overtuigen om aan de toekomst van hun kindje te werken.

Er wordt nu veel meer over klimaat gesproken op school. Vroeger was dat zo van 'Bo, dat klimaatkind is er weer met haar natuur, dat je niet te veel afval mag veroorzaken,' maar door het spijbelen voor het klimaat nu vinden veel meer scholieren dat het klimaat belangrijk is. Begint ook wel cool te worden.

Als ik zie hoe regeringen, ministers reageren, dan word ik daar een klein beetje depressief van. Hoe ze dat niet kunnen zien. Als Joke Schauvliege zegt 'Ja, ik ben blij dat deze kinderen mijn manier van doen ondersteunen. Nu voel ik me nog sterker om verder te doen' dan denk ik, maar nee, ze moet niet verder doen, ze moet meer doen!

Met vijftien scholen hebben wij vijfhonderd met de hand geschreven brieven geschreven, gericht aan premier Charles Michel. Speciaal voor de klimaatop in Polen de COP24, om hem te vragen 'denk aan ons daar op de COP24'. We zijn die brieven gaan afgeven op het parlement op 6 december, vier dagen na de klimaatbetoging, maar hebben de premier zelf niet persoonlijk gezien. Ja, en dan blijkt dat een beetje later madame Marghem met haar vliegtuig naar de COP is gegaan. Jammer genoeg ging het die dag over het migratiepact, over het klimaat is er blijkbaar maar een half uur gepraat. Op de Klimaatmars op 2 december, heeft Bo ook een kleine speech gegeven voor 75.000 mensen op #ClaimTheClimate in het Jubelpark in Brussel. Ze had een duidelijke boodschap: 'Als wij rommel maken, vragen volwassenen het op te ruimen. Nu

hebben de volwassenen rommel gemaakt en vragen ze ons het op te ruimen. Dat is niet eerlijk. Onze boodschap is helder: ruim onze planeet op, voor onze toekomst.' Tot slot vertelt ze even over hoe ze haar toekomst ziet.

Later wil ik marien bioloog worden, en anders staat huisarts mij ook aan. Ik volg nu al duikles in het zwembad en ik ben zot van natuur en het onderwaterleven boeit me wel. Aan het scholierenprotest op donderdag doe ik nu om de twee weken mee, om sommige vakken niet te veel te missen. Deelnemen aan zo'n betoging geeft echt een goed gevoel. Ik denk dan bij mezelf, 'ah, ik hoop dat ze nu eindelijk gaan luisteren. Want zoveel mensen, dat kan je toch niet meer negeren. Dat politici tienduizenden mensen negeren, omdat ze denken dat ze anders niet meer verkozen worden. Maar ze denken er eigenlijk niet bij na want over vijf jaar mag ik ook stemmen en al die jongeren ook. Dan moeten ze ook terug verkozen worden.

Vluchten naar Mars lukt niet

Een interview met Mariyam Safi

#StudentForClimate werd mee opgericht door Mariyam Safi. Zij is 28 jaar en laatste jaarsstudent rechten aan de Universiteit Gent. Ze woonde tot haar dertiende in Kaboel, Afghanistan. Daar mocht ze niet naar school gaan van de taliban, toen ze met haar ouders vluchtte naar ons land arriveerde ze grotendeels analfabeet. Ze woont al enkele jaren in Wommelgem, en daarvoor in Antwerpen Linkeroever. Dat Safi actief is rond het klimaat, hoeft niet te verwonderen.

Ik ben Perzisch van afkomst, en bij ons is milieu echt een deel van onze cultuur. Wij vieren bijvoorbeeld het Lentefeest Noroez. Dat valt op 21 maart en die dag wordt gezien als de geboorte van alles, het begin van de lente. Wij vieren ook de langste winternacht, 21 december. Dat is ook een soort natuurfest, we zien het als de geboorte van de zon. Ja, zorg dragen voor de natuur zit bij ons in de opvoeding en de cultuur.

Dagdagelijkse zaken zoals met respect omgaan met planten en dieren doe ik al als kind, heb ik meegekregen van mijn vader. Sinds de gemeenteraadsverkiezingen ben ik ook actief bij Groen. Ze vroegen me om op de lijst te staan, heb dat uiteindelijk aanvaard en tot mijn verbazing was ik meteen verkozen als gemeenteraadslid.

Ja, zorg dragen voor de natuur zit bij ons in de opvoeding en de cultuur.

Hoe #StudentsForClimate ontstaan is? Mijn zus en ik zaten in onze kamer te studeren voor de examens tijdens het eerste scholierenprotest. Wij vonden het heel spijtig dat we niet mee konden doen, dat we de donderdag niet aanwezig waren. Mijn zus opperde dat we het misschien ook als studenten moesten doen, er waren die dag bijna geen studenten aanwezig.

Zo zijn we op het idee gekomen om zelf een betoging te organiseren voor het klimaat maar we wisten niet goed hoe we dat moesten doen. Dus hebben we dan als start een evenement op facebook aangemaakt. Ik had eigenlijk geen reactie verwacht maar heel snel kregen we veel respons, met onder meer meteen een reactie van Laura Cools uit Gent, die er mee haar schouders onder wilde zetten.

Samen met ons drieën zijn we dan een facebook-pagina begonnen, Students for Climate Belgium, en zo is het groot geworden. De volgende dag zijn er nog twee broers bij gekomen, die dan weer actief zijn in Brussel. Na een interview met Laura in de krant heeft Anuna De Wever ons gecontacteerd. Uit het gesprek bleek dat het verstandiger was om allemaal onder dezelfde noemer actie te voeren, #YouthForClimate, zodat we als één klimaatgeneratie kunnen opkomen voor een betere toekomst. Ook omwille van mijn politieke engagement was het beter om een stapje terug te zetten, voor mij is het belangrijk dat klimaatbetogingen onafhankelijk zijn en ook zo kunnen blijven.

Mariyam is niet enkel begaan met het milieu, ook het sociale zit haar in het bloed.

Mijn vader heeft een vereniging in het Antwerpse die Afghaanse vluchtelingen samenbrengt. Die organiseert met heel wat vrijwilligers allerlei activiteiten. Zelf heb ik ook een opleiding gevolgd als sociaal adviseur bij Atlas Antwerpen, het integratiehuis van Antwerpen. Daar krijg je een vorming zodat je zelf opleidingen kan geven voor andere mensen. Dat kan gaan van hoe je afval moet sorteren, rond seksuele gezondheid of zuinig energiegebruik. Zelf ben ik met veel overtuiging twee jaar geleden sociaal adviseur geweest, en heb vorming gegeven rond seksuele gezondheid.

En ook de beperkte diversiteit onder de klimaatbetogers is Mariyam niet ontgaan.

Toen ik meeliep in het scholierenprotest viel het me ook op, zag ik weinig diversiteit. Dat is spijtig en daarom heb ik een groepje samengesteld met van elke hogeschool een vertegenwoordiger. Daarvoor mikken we bewust op studenten met een andere culturele achtergrond. Maar ik merk eerlijk gezegd ook dat voor veel van die studenten het milieu een minder belangrijke rol speelt. Zij zullen makkelijker iets kopen dat goedkoper is, hebben waarschijnlijk minder koopkracht in hun gezin. De kans is ook kleiner dat hun ouders daarmee bezig zijn.

Wat ik zou doen mocht ik minister zijn? Wat de regering direct zou moeten doen, is het duurder maken van vliegtuigtickets. Vliegtickets zijn nu veel goedkoper dan treintickets, dat is de omgekeerde wereld. Ook zonnepanelen verplichten als vaste uitrusting van het huis, lijkt me een goed idee. Als iedereen dat doet, worden de panelen ook veel goedkoper. Ook meer inzetten op meer lokale economie, het promoten van kleinere bedrijven, plaatselijke producten, bijvoorbeeld voeding, kan deel uitmaken van de klimaatoplossing.